

สรุปบทเรียนการนำองค์ความรู้/นวัตกรรมที่สร้างใหม่ไปใช้ประโยชน์

การนำองค์ความรู้/นวัตกรรมที่สร้างใหม่ไปใช้ประโยชน์

: คู่มือ ชาวคอนโดสุขภาพดี (Healthy Condo Manual)

๑. หลักการและเหตุผล

จากสถานการณ์ปัจจุบัน สภาพสังคม เศรษฐกิจ ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม และสภาพความเป็นอยู่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ประชาชนหันมาเปลี่ยนแปลงวิถีการดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับบริบทของเมือง โดยหาที่พักอาศัยที่สะดวกสบายต่อการใช้ชีวิตในเมืองอันเป็นการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง คอนโดมิเนียม ในเมืองใหญ่จึงเป็นที่พักอาศัยของวัยทำงานคนรุ่นใหม่ที่มีความนิยมกันมากขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งคอนโดมิเนียม ส่วนใหญ่จัดให้มีการบริการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการอยู่อาศัย แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ป้องกันควบคุมโรคและสร้างเสริมสุขภาพของผู้อยู่อาศัยในชุมชนคอนโดมิเนียมที่ชัดเจน และเป็นที่รับรู้ว่ามีปัญหาสุขภาพที่พบได้บ่อยในกลุ่มวัยทำงานเป็นโรคที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตสมัยใหม่ ทางสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง และหน่วยงานพันธมิตร เล็งเห็นความสำคัญของสุขภาพชาวคอนโดมิเนียม จึงร่วมมือกันพัฒนาต้นแบบการดูแลสุขภาพประชาชนในชุมชนคอนโดมิเนียมและชุมชนแนวสูงอื่นๆในเขตเมือง รวมถึงสนับสนุนการเฝ้าระวังปัญหาสุขภาพ การป้องกันและควบคุมทั้งโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ ตลอดจนการสร้างเสริมสุขภาพอย่างเหมาะสมและพัฒนาอาสาสมัครสุขภาพในแบบที่เหมาะสมกับวิถีชีวิตของชาวคอนโดมิเนียม

สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง จึงได้จัดทำ “คู่มือ ชาวคอนโดสุขภาพดี (Healthy Condo Manual)” ฉบับนี้ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้บุคลากรทางด้านสาธารณสุขที่รับผิดชอบสุขภาพประชาชนในเขตเมือง ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการดูแลสุขภาพประชาชนที่พักอาศัยในชุมชนคอนโดมิเนียม ซึ่งเป็นรูปแบบของการใช้องค์ความรู้และประสบการณ์แบบสหสาขาในการบริหารจัดการ ตลอดจนสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดการสุขภาพแบบยั่งยืนสำหรับคนเมืองรุ่นใหม่ที่นิยมพักอาศัยอยู่ในตึกสูงให้ปลอดภัยจากโรคภัยและมีสุขภาพที่ดี

โดยสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง ได้มีการเผยแพร่ “คู่มือ ชาวคอนโดสุขภาพดี (Healthy Condo Manual)” ให้กับหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการดูแลสุขภาพประชาชนที่พักอาศัยในอาคารสูง หรือประยุกต์ใช้ในพื้นที่อื่นๆได้ตามความเหมาะสมของบริบทเขตเมืองในแต่ละพื้นที่ต่อไป

๒. ผลการดำเนินงาน

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง จึงได้มีการนำองค์ความรู้/นวัตกรรมที่สร้างใหม่ คือ คู่มือ ชาวคอนโดสุขภาพดี (Healthy Condo Manual) ไปใช้ประโยชน์ เพื่อเผยแพร่ให้บุคลากรทางด้านสาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดูแลสุขภาพประชาชนในเขตเมือง ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการดูแลสุขภาพประชาชนที่พักอาศัยในชุมชนคอนโดมิเนียม โดยมีการดำเนินกิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ ๑ ประสานหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการนำ คู่มือชาวคอนโดสุขภาพดี (Healthy Condo Manual) ไปใช้ในพื้นที่จริง โดยทางสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมืองได้มีการประสานหน่วยงานต่างๆที่สนใจในการนำรูปแบบการดูแลสุขภาพชุมชนแนวสูงนี้ไปขยายผลในพื้นที่รับผิดชอบ ได้แก่ เครือข่ายเทศบาลนนทบุรี, สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า (นำไปขยายผลในชุมชนบ้านเอื้ออาทรในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี) สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๔ จังหวัดสระบุรี (นำแนวคิดนี้ไปประยุกต์ใช้ในอพาร์ทเมนท์ที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา) สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๕ จังหวัดราชบุรี (นำแนวคิดนี้ไปประยุกต์ใช้ในหมู่บ้านจัดสรรที่จังหวัดราชบุรี) สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑๑ จังหวัดนครศรีธรรมราช (นำแนวคิดนี้ไปประยุกต์ใช้ในคอนโดมิเนียม ที่อำเภอกระทุ่ม จังหวัดภูเก็ต)

กิจกรรมที่ ๒ ชี้แจงแนวทาง พร้อมให้คำแนะนำ ให้ข้อเสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและสร้างเสริมสุขภาพประชาชนที่พักอาศัยในชุมชนคอนโดมิเนียมหรืออาคารสูง พร้อมสนับสนุนวิทยากรในการดำเนินงานดังกล่าว โดยทางสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมืองได้ประสานชี้แจง ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา ส่งเสริม และสนับสนุนวิทยากรแก่เครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งเครือข่ายเทศบาลนนทบุรี, สสจ.นนทบุรี รพ.พระนั่งเกล้า อาคารชุดบ้านเอื้ออาทร เครือข่าย สคร. ๔ สระบุรี เครือข่าย สคร. ๕ ราชบุรี และเครือข่าย สคร. ๑๑ นครศรีธรรมราช

กิจกรรมที่ ๓ สนับสนุนคู่มือชาวคอนโดสุขภาพดี (Healthy Condo Manual) พร้อมเครื่องมือต่างๆ โดยทางสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมืองได้ผลิต คู่มือ ชาวคอนโดสุขภาพดี (Healthy Condo Manual) จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม และได้ส่งคู่มือ Healthy Condo Manual เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้แก่เครือข่ายทั้งหมด ๘๘ หน่วยงาน ทั้งระดับสคร. สสจ. สสอ. เทศบาล โรงพยาบาล อาคารชุด และหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้พัฒนา Model เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของประชาชนในคอนโดมิเนียม ไปให้เครือข่ายดำเนินการ โดยนำองค์ความรู้ดังกล่าวไปปรับหรือประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของเขตเมืองในแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้ยังได้สนับสนุน ถ่ายทอดองค์ความรู้ เพื่อหนุนเสริมศักยภาพให้แก่เครือข่ายโดยสนับสนุนเครื่องมือต่างๆ เช่น เครื่องวัดองค์ประกอบในร่างกายแบบฟอร์มการเก็บข้อมูลสุขภาพ เครื่องวัดความดันโลหิต และวิทยากรพี่เลี้ยงแก่เครือข่าย ที่นำเอารูปแบบ Healthy Condo ไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่รับผิดชอบตามบริบทความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

กิจกรรมที่ ๔ จัดทำแผนในการติดตามและดำเนินการติดตามในพื้นที่จริง เพื่อติดตามเยี่ยมเยียนเสริมสร้างพลังให้ขวัญกำลังใจ และมีส่วนร่วมในการช่วยแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ โดยทางสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง ได้มีการติดตามเยี่ยมเยียน พร้อมทั้งเสริมพลังเครือข่ายโดยการให้คำปรึกษากรณีเครือข่ายมีข้อสงสัย ข้อปัญหาในการนำองค์ความรู้ไปใช้ และได้มีการติดตามเยี่ยมเยียนในพื้นที่บางแห่ง เช่น เครือข่ายอาคารชุดบ้านเอื้ออาทรรัตนวิบูลย์ทำอัฐ จ.นนทบุรี เครือข่าย สคร. ๕ ราชบุรี และเครือข่าย สคร. ๑๑ นครศรีธรรมราช ที่นำรูปแบบนี้ไปใช้ในอาคารชุดคอนโดมิเนียม อ.กระทุ่ม จ.ภูเก็ต

กิจกรรมที่ ๕ ประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่นำ คู่มือชาวคอนโดสุขภาพดี (Healthy Condo Manual) ไปประยุกต์ใช้เพื่อเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและสร้างเสริมสุขภาพประชาชนที่พักอาศัยในชุมชนคอนโดมิเนียมหรืออาคารสูง โดยทางสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง ได้มีการประเมินความพึงพอใจของเครือข่ายต่อ องค์ความรู้ คู่มือ Healthy Condo Model ที่ได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและสร้างเสริมสุขภาพประชาชนที่พักอาศัยในชุมชนคอนโดมิเนียมหรืออาคารสูง จากเครือข่ายทั้งหมด ๘๙ หน่วยงาน พบว่า เครือข่ายมีความพึงพอใจต่อ รูปแบบคู่มือร้อยละ ๘๘.๙ เนื้อหาอ่านเข้าใจง่ายร้อยละ ๘๔.๔ เนื้อหาทันสมัยร้อยละ ๘๖.๖ เนื้อหาตรงความต้องการร้อยละ ๘๔.๓ การนำไปใช้ประโยชน์ร้อยละ ๘๗.๖ นอกจากนี้ยังได้ประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่นำ คู่มือชาวคอนโดสุขภาพดี ไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ พบว่า หลังจากที่มีการนำคู่มือมาเป็นแนวทางปฏิบัติในการดูแลสุขภาพประชาชนที่พักอาศัยในชุมชนคอนโดมิเนียมแล้ว ชุมชนได้มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพคือ มีการจัดทำแผนด้านสุขภาพ มีการบูรณาการกิจกรรมสุขภาพร่วมกับกิจกรรมในเทศกาลสำคัญๆ มีการพัฒนาจิตอาสาให้สามารถวัดความดันโลหิต ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง วัดรอบเอวได้ ผู้พักอาศัยมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพ มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย มีข้อมูลด้านสุขภาพ มีช่องทางการแจ้งเหตุการณั้การระบาดของโรค เกิดชุมชนเข้มแข็ง และมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพของผู้พักอาศัยดีขึ้นทั้งด้านอาหาร และการออกกำลังกาย

กิจกรรมที่ ๖ สรุปผลการดำเนินงาน พร้อมข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น

สรุปผลการดำเนินงาน สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง ได้นำองค์ความรู้/นวัตกรรมที่สร้างใหม่คือ คู่มือ ชาวคอนโดสุขภาพดี (Healthy Condo Manual) เผยแพร่ให้หน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ เพื่อให้บุคลากรทางด้านสาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดูแลสุขภาพประชาชนในเขตเมือง ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการดูแลสุขภาพประชาชนที่พักอาศัยในชุมชนคอนโดมิเนียม โดยมีการดำเนินกิจกรรมดังนี้ มีการประสานหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการนำ คู่มือชาวคอนโดสุขภาพดี (Healthy Condo Manual) ไปใช้ในพื้นที่จริง มีการชี้แจงแนวทาง พร้อมให้คำแนะนำ ให้ข้อเสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและสร้างเสริมสุขภาพประชาชนที่พักอาศัยในชุมชนคอนโดมิเนียมหรืออาคารสูง พร้อมสนับสนุนวิทยากรในการดำเนินงานดังกล่าว มีการสนับสนุนคู่มือชาวคอนโดสุขภาพดี (Healthy Condo Manual) พร้อมเครื่องมือต่างๆ มีการจัดทำแผนในการติดตามและดำเนินการติดตามในพื้นที่จริง เพื่อติดตามเยี่ยมเยียนเสริมสร้างพลังให้ขวัญกำลังใจ และมีส่วนร่วมในการ

ช่วยแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ มีการประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่นำ คู่มือ ชาวคอนโดสุขภาพดี (Healthy Condo Manual) ไปประยุกต์ใช้เพื่อเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและสร้าง เสริมสุขภาพประชาชนที่พักอาศัยในชุมชนคอนโดมิเนียมหรืออาคารสูง และได้มีการประเมินความพึงพอใจ ของเครือข่ายต่อ องค์ความรู้ คู่มือ Healthy Condo Model ที่ได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานเฝ้า ระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและสร้างเสริมสุขภาพประชาชนที่พักอาศัยในชุมชนคอนโดมิเนียมหรืออาคารสูง ปัญหาอุปสรรค/ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนางาน

จากผลการดำเนินงานการนำองค์ความรู้/นวัตกรรมที่สร้างใหม่ คือ คู่มือ ชาวคอนโดสุขภาพดี (Healthy Condo Manual) ไปใช้ประโยชน์ ที่กล่าวมา ยังมีบางกิจกรรมที่ดำเนินการได้ไม่เต็มที่ เช่น การ ติดตามการดำเนินงานในพื้นที่จริง เพื่อติดตามเยี่ยมเยียน และเสริมสร้างพลังให้ขวัญกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ และมีประโยชน์มาก ดังนั้นแนวทางดำเนินงานในครั้งต่อไป ควรให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนกิจกรรมในการติดตามเยี่ยมเยียน และเสริมสร้างพลัง อย่างสม่ำเสมอ เพื่อที่ทีมติดตามเยี่ยมเยียนเสริมสร้างพลัง จะได้มีส่วนร่วมในการช่วยแก้ไขปัญหาต่างๆ และให้คำปรึกษา แนะนำในการพัฒนา ปรับปรุงงานให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

๓. บทสรุปการเรียนรู้

การนำองค์ความรู้/นวัตกรรมที่สร้างใหม่ คือ คู่มือ ชาวคอนโดสุขภาพดี (Healthy Condo Manual) ไปใช้ประโยชน์ในการดูแลสุขภาพของผู้พักอาศัยในอาคารสูง นับได้ว่ามีประโยชน์มาก เพราะแนวโน้มเขต เมืองเพิ่มสูง ประชาชนพักอาศัยเขตเมืองเพิ่มสูงขึ้น คนรุ่นใหม่วัยทำงานนิยมพักอาศัยในคอนโดมิเนียมหรือ ประเภทอาคารสูงอื่นๆ ซึ่งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่รับผิดชอบเข้าถึงได้ยากหรือเข้าไม่ถึงเลย มีผลทำให้ ประชาชนกลุ่มนี้ไม่ได้รับการดูแล เฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพ ทำให้อาจเสี่ยงต่อการเจ็บป่วย ได้ ดังนั้นการเผยแพร่ คู่มือ ชาวคอนโดสุขภาพดี (Healthy Condo Manual) ที่ได้บรรจุแนวทางในการดูแล สุขภาพของผู้พักอาศัยในอาคารสูง ให้กับเครือข่าย ทั้งหน่วยงานสาธารณสุข ท้องถิ่น นิติบุคคล และผู้พัก อาศัย นำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในการดูแลสุขภาพของผู้พักอาศัยในอาคารสูงและที่พักประเภทอื่นๆได้ ซึ่ง นับว่ามีประโยชน์ต่อประชาชนเป็นอย่างมาก นอกจากนี้หลังจากเผยแพร่คู่มือแล้ว ควรเน้นการติดตาม เยี่ยม เยียน และเสริมสร้างพลัง อย่างสม่ำเสมอ เพื่อที่จะได้มีส่วนร่วมในการช่วยแก้ไขปัญหาต่างๆ และให้ คำปรึกษาแนะนำในการพัฒนา ปรับปรุงงานให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ภาพกิจกรรมการนำคู่มือไปใช้ประโยชน์ในการดูแลสุขภาพ
ที่เน้นให้ประชาชนมีการเฝ้าระวังสุขภาพด้วยตนเอง

